Tânărul Ioannis

On Iulie 16, 2020

Poți să ajungi la rădăcina unui adevăr plin de sens atunci când hoinărești singur într-un timp accesibil doar prin intermediul unei povești care te învăluie și te prinde în mreje pe parcursul întregii vieți.

Tânărul Ioannis. Recomand această ultimă apariție de la editura Polirom, semnată Mika Waltari. O citesc cu drag chiar acum, lângă un pârâu foarte limpede, cu aceeași plăcere cu care am citit celelalte romane ale sale. Cititul te face mai îngăduitor cu rătăcirile vieții, la fel cum actul de a scrie îl determină pe un scriitor să-și asume mai multe roluri: de creator și, în același timp, de parte a creației, de regizor și de personaj, deopotrivă. Latura spirituală este și ea aferentă exersării cititului și scrisului, împingându-l pe om să afle mai multe despre rostul lumii sale într-o lume diferită de a sa, o lume care amintește de însăși existența sa paralelă în alte timpuri, în alte locuri, în alte condiții.

Te simți mai inspirat, poate mai înțelept, dar cu siguranță mai matur, mai bun, mai apropiat de esența vieții spirituale atunci când citești *Tânărul Ioannis* , încât, pe parcursul cărții simți că devii tu însuși însuflețirea unui personaj aflat în căutarea destinului sacru. Ori inspirația aceasta nu provine din peripețiile unui personaj care trăiește în povestea unui scriitor excepțional, și care a trăit demult o viață plină de încercări, ci din destinul unui Ulise mai tânăr, mai ambițios, mai pus pe gânduri, mai dornic de compromis, mai energic în privința atingerii scopului propus. El extrage din fiecare experiență de viață o învățătură plină de avertizări, plină de moderație, plină de adevăr și putere, plăcerea lui cea mai mare fiind posibilitatea de a scrie texte originale pentru eternitate. Era scrib, și ca orice scrib, viața îi era mai puțin dragă decât cuvintele înșirate cu artă într-o ordine dumnezeiască.

Iar dacă *Tânărul Ioannis* vedea omnipotența lui Dumnezeu în fiecare expresie a fenomenului vieții, în orice comparație dintre trecător și etern, între creație și evoluție, era pentru că întreaga sa ființă părea a fi o lucrare asemănătoare cu cea a îngerilor care știu să aprecieze tot ce-i înconjoară. Plin de un suflet cald, luminos și frumos, el se raporta mereu la complexa legătura dintre Pământ și Cer.

Într-un final, el realizează că orice om care visează să cucerească tainele sfinte ale înaltei științe este nevoit să-și croiască un drum diferit în această viață, care este o trecere prin istorie într-o altă viață. Şi numai această multiplicitate a propriului suflet, esențială în lucrarea unor gânduri care sfidează orice închipuire, poate să producă frumusețea unei lumi care și-a pierdut sensul. Cerul Împărăției lui Dumnezeu este străbătut de foc, dar și de un curent electric, o energie cosmică vitală numită *Orsermisthos* , îndreptând atenția spre existența unui imens arsenal al imaginarului.

Leadership: Ești condus de sentimentul că trebuie să-ți croiești drum într-o lume care transpune, ca într-o peliculă, viața ta interioară (sensibilitatea și conflictele conștiinței) într-o reflecție filozofică universal valabilă?

Un om care se alimentează din secole trecute, poate chiar din întreaga evoluție istorică trăită de umanitate, este inima unui Dumnezeu care își testează limitele toleranței față de efectele creației sale. Această reflecție filozofică este valabilă pentru toți cei care au înțeles că duhul științei nu este altceva o plasare a conștiinței umane într-o lume exterioară, universală.

Tânărul Ioannis, hoinărind singur prin gândurile unei minți zbuciumate de amintiri triste, dar purtat de vise și însetat de cunoaștere, este manifestarea unui caracter tragic prin prisma destinului pe care nu reușește să-l țină în frâu după voia lui, fiind condus de o forță tainică

în mijlocul evenimentelor tulburi, scăpând de fiecare dată, ca prin minune, din cele mai mari pericole. Aici e mâna lui Dumnezeu. El este deopotrivă un erou plin de noblețe precum Don Quijote, rănit adesea în orgoliul său, dar niciodată atât de grav încât să nu mai accepte realitatea, ajungând amândoi la aceeași revelație biblică: *"Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii ca să le facă de rușine pe cele înțelepte".*

Iar când mă gândesc la Tânărul Ioannis, prin studierea unui destin rezistent, iscoditor, prins numai între culmi și abisuri, mă gândesc la mine însumi, la același ființă elevată care a cunoscut regretul de a fi ajuns prea târziu în locul hotărât de providență, vinovăția față de lucrurile care au rămas nespuse sau nefăcute, constrângerea de a fi devenit altcineva decât mi-aș fi dorit să fiu. Profund, înălțător, nostalgic, încep să mă definesc prin ceea ce sunt în stare să trec ca să dau sens unei vieți spirituale care abia acum începe să capete acceptare printre posibilii factori favorizanți. Îmi închipuiesc că viața e mai ușoară dacă o suport în tăcere.

Şi, la fel, nu-mi pot închipui o altă mască a neputinței de a cunoaște absolutul decât prin suportarea unei vieți care își cere dreptul la o lume fără adevăr, mai puțin însuflețitoare, dar receptivă la coincidențele și semnele unui destin care își asumă o istorie grandioasă. Dacă într-un anumit fel eu sunt identic cu Tânărul Ioannis prin toate încercările vieții prin care am trecut, ceva totuși diferă la noi. Unul este mult prea orgolios pentru smerenie, celălalt a învățat că a fi orgolios este similar cu rănirea lui Dumnezeu, respingerea Lui din sufletul în care crește cunoașterea clarvăzătoare.

Leadership: Ești în stare să îți încredințezi dramul de destin în mâinile unei voințe divine, și totodată să recunoști că nu poți reduce cunoașterea ta elevată numai la ceea ce îți oferă rațiunea?

"Mă simțeam tot mai matur, mai știutor. Aveam certitudinea că port în mine o bogăție care i-ar fi făcut invidioși chiar și pe cei mai bogați oameni. Iar experiența vieții mă făcea mai puternic pentru că înțelegeam că nu merită să devin vreodată sclavul propriului corp în căutarea orbească a satisfacției trecătoare. Eu trebuia să fiu stăpânul, patima era sclava pe care o puteam constrânge să mi se supună dacă voiam. Această certitudine mă făcea mai puternic."

Expresia fundamentală a sufletului glorios de erou, în strânsă legătură cu însăși apariția lui Dumnezeu în orice vreme și în orice situație, se poate restrânge uneori la o singură trăsătură de caracter care este cea mai izbitoare în ochii unui bun creștin: obsesia de sine. Cine se încrede prea tare în lecțiile înțelepciunii, cine își umple dramul de timp liber dăruindu-se total unei pasiuni sau unui vis debordant, riscă să nu-și mai găsească dramul de liniște de care are atâta nevoie pentru a obține fericirea.

Simt că arde în mine nevoia de a mă ști altcineva, mai puțin supus dorințelor trecătoare. Cred că uneori trebuie să închid ochii în fața înțelepciunii, sau măcar să mă prefac că nu dețin nicio cunoaștere. Nu cumva să apar ridicol din pricina colosalei prostii de a mă arăta inteligent. Mai bine era dacă ingeniosul hidalgo ar fi fost înfățișat prin orizontul ontologic al personajelor lui André Malraux, al căror gândire nu urmează evenimentelor, ci le precede.

Despre mine aș vrea să cred că sunt diferit de personajul care, în altă viață, m-a întruchipat pe mine cu atâta măiestrie. Voi evita disperarea extremă, voi evita tăcerea de dinaintea unei izbucniri de nebunie. În vechile scripturi egiptene, cu precădere în "Învățătura lui Ptah-Hotep" este repetat îndemnul de care aș vrea, eu însumi, să nu fac niciodată abstracție: *"Petrece-ți zilele în bucurie, trăiește fiind mulțumit, și nu-ți risipi vremea destinată veseliei."*

Leadership: Poți să te transpui în realitatea unui destin care se repetă mereu în altă versiune a timpului, în măsura în care toată experiența ta interioară se cristalizează într-o

concepție privitoare la călătoria sufletului prin numeroasele sale întrupări?

Realitatea în care omul se întâlnește cu Dumnezeu este o fragilitate a momentului pe cât de înduioșător, pe atât de greu de suportat, fiind parcă extras din cunoașterea amarnică a altor lumi. Tânărul Ioannis și-a însușit arta marii cunoașteri, dar nu a cunoscut arta de a controla visul vieții prin prisma sentimentului de mulțumire sufletească nemăsurată. Bănuiesc că fericirea care i se cuvenea atât de mult în decursul vieții a primit-o, poate, în lumea cealaltă.

Orgoliul exaltat al cunoașterii sale a fost securea înfiptă în miezul vieții. Iar ceea ce el socotea că fiind o realitate imposibil de negat, a reprezentat de fapt un avertisment pentru trezirea conștiinței sale.

Eu încă îmi scriu propria poveste în prezentul unei vieți a cărui mesaj i-a scăpat până și lui Don Quijote, izvorând din contemplarea inimii lui Cristos, și pe care Tânărul Ioannis nu l-a procesat cu succes: *"Deznodământul zilei de azi este revelația zilei de mâine."*

Am învățat din viața Tânărului Ioannis că nu trebuie să fiu produsul unui imens creuzet numit istorie care, asemenea unui val imens oceanic care îneacă o stâncă, se catalizează într-o covârșitoare călătorie a sufletului prin pustiul singurătății.

Dacă totuși miezul poveștii mele provoacă o mobilizare a tuturor spiritelor timpului prezent, împotriva unei sincere împăcări a conștiinței, în preajma unui destin prestabilit, punând piedică vreunui ingenios hidalgo de a se adapta la împrejurările unei vieți lipsite de bucurie, înseamnă că Dumnezeu își merită soarta de a nu fi înțeles, de a fi ridiculizat, minimalizat, marginalizat.

Marea Cunoaștere se referă la viața pe care o trăiești în scopul împlinirii unui vis care valsează cu durerea și cu fericirea, și din care ai de învățat că nu există între ele două decât o singură nuanță vibrantă: una nu poate să existe fără cealaltă, și cine renunță la una în favoarea celeilalte este sortit să piară sufletește.

Tânărul Ioannis este fiecare aspirant la pomul cunoașterii, iar această aspirație dă sens unei vieți care nu se poate trăi decât prin sacrificiu. Citiți această carte dacă vreți să fiți fericiți, înțelegând că fericirea înseamnă de multe ori să ocolești marea cunoaștere, și că viața este mai blândă și mai darnică cu aceia care nu pornesc în căutarea lui Dumnezeu.

Câteva versuri din "Cântecul Harpistului", text de mare însemnătate pentru istoria gândirii egiptene, îmi vin acum în minte:

Source: https://neculaifantanaru.com/tanarul-ioannis.html